

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei, — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Importanța satului după mărturia Bibliei

(Din ciclul: Biblia și viața românească)

Intreagă viața noastră bisericască are adânc substrat biblic.

Bogata lume de idei a Sfinților părinți s'a revărsat mai puțin peste viața noastră; în tot cazul mai mică influență a exercitat asupra noastră, decât asupra credincioșilor din alte locuri.

Poate că mai prielnice condiții de cultură vor înlătura acest neajuns, într'un viitor nu prea îndepărtat.

Sfânta Scriptură zugrăvește cu predilecție viața patriarhală a satelor.

Orașul îl întâlnim mai ales în legătură cu viciile, cu destrăbălarea și corupția.

Sodoma și Gomora, Babilonul și Ninive, Tirul și Sidonul, Roma și Corintul sunt simboalele prăpăstiilor și ale plăgilor morale.

Nici chiar Ierusalimul cetatea Sfântă nu face excepție și în loc să fie o oglindă curată de perfecțiune morală — Biblia ni-l prezintă în cadrele unor decepții întristătoare.

Să ne reamintim numai exclamația plină de durere a lui Isus: Ierusalime, Ierusalime, cea ce ai omorât pe proroci și ai ucis cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pe fiii tăi, în ce chip adună cloșca puii săi sub aripi, și n'ați vrut! (Matei cap. 23, v. 36). Pe cât de mohorată e zugrăvirea orașelor, pe atât de mișcătoare este icoana vieții țărănești.

Patriarhii pribegi se mișcă pe întinsele pustii cu turmele lor de vite și duc o viață plină de poezie.

Simplitatea acestora e în contrast cu luxul și desfrânarea dintre zidurile orașului.

Însă la țară patriarhii ies cu turmele la pășune și iarna se retrag la

adăposturi. În tot timpul ei slujesc lui Dumnezeu și fac voia Lui.

La ei nu găsim, ce e drept o cultură înaltă și artă și produse poetice nemuritoare, dar viața lor întreagă este cea mai gingașă poezie eternă.

Familii lor bogate în copii sunt semnul binecuvântării cerești. Feciorii se însoară și tinerele soții venind să întemeze un cămin familiar, spun soțului:

«Ori unde vei merge tu și eu mă voi duce, și unde te vei așeza și eu voi locui, neamurile tale vor fi mie neamuri și Dumnezeuul tău și Dumnezeuul meu, unde tu vei muri, și eu vreau să mor și acolo să mă îngroape și pe mine. Așa să-mi dea Dumnezeu mie, și mai mult încă, chiar până ce moartea ne va căuta!

Se poate găsi azi o caracterizare mai nimerită și mai adevărată decât aceste vorbe despre unirea în căsătorie a tinerilor în epoca patriarhală!

Cartea Ruth cu secerișul este vie ca și cum ar fi o icoană plastică din ziua de azi.

De câte ori aruncăm privirea în paginile Bibliei simțim un fior sfânt ca în orice contact cu lucrurile eterne ale lui Dumnezeu.

Același simțământ se trezește când cetim istoria lui Iosif, a lui Moise cartea lui Amos, Ieremia, Osea, Mihea și a tuturor prorocilor.

Când vedem turmele păscând pe dealuri și coline, răsare înaintea noastră David, fiu dela țară și fericești pe fiul naturii când citești despre misiunea lui Eliseu.

Isus Hristos ne iese înaintea noastră prin poarta de Cetate.

E om dela țară. Satul său, Nazaretul era situat în cea mai poetică regiune.

Renan petrecând mai multă vreme pe pământul sfânt a rămas profund impresionat de frumusețea pitorească a regiunii Nazaretului, leagănul copilăriei lui Isus.

Din Nazaret privia Isus desfătându-și privirea peste colinele îmbrăcate în culori cari se primeniau în fiecare anotimp.

O lege eternă și neîndurată a firii îi spunea divinului copil că nicio frumusețe nu este stătătoare, că tot ce aparține acestei lumi e vremelnic, numai nestatornicia e statornică.

Astăzi florile înfloresc și mâine se vestejesc și se stinge gingașia crinilor câmpului.

Crângurile răsună de cântecul paserilor, aleargă cerbul la izvor să-și stămpere setea, trece speriat peste cărare iepurele fricos, porumbelii blânzi se ascund în ramurile acoperite de frunză deasă ale unui arbore. Vulpea se duce seara la culcuș ca să se culce. Vântul alungă norii, purtând trăsnete și binecuvântare cu ei. Cade ploaia binefăcătoare pe brazda aprinsă de arșița soarelui. Colo e păstorul cu turma la pășune. El duce în gluga sa mielul cel crud și leagă rana oiței bolnave.

Toate aceste ființe și peisagii le-a cuprins Isus sub privirea sa divină, dându-le o eternă semnificare religioasă.

Dar nu numai acestea sunt puse la contribuție ci tot felul de ocupații dela țară. Sămânța bună în pământ bine lucrat. Sămânța neghinei și a buruenelor netrebnice. Pământul pietros. Marea încremenită și înfiorătoare a pustiei de peatră.

Câmpia plină de mană cerească și sămănătorul harnic, secerișul și boul care trează. Peste toate acestea a revărsat binecuvântarea dragostei sale divine, le-a pus în centrul simpatiei sale spirituale făcându-le punte de întâlnire între viața divină și viața noastră omenească.

Când dumnezeescul Prunc era de 12 ani, a izbucnit o revoluție în

Palestina — sub Iuda Galileanul, de care amintește Gamatiel în Actele sale.

Revoluția a fost înecată în sânge de generalul roman Varus. Isus Hristos putea vedea la poalele Nazaretului orașul Sephoris cu 2000 de tineri răstigniți. Copiii și femeile au fost duși robi în Roma. Orașul ars și distrus până în temelii. Când s'a dus în Ierusalim la templu, va fi văzut inscripția pe frontispiciul curții interioare:

«Nici un străin să nu îndrăznească a trece acest prag! Cine va călca — va muri!»

Mai târziu va spune:

„Iubiți pe vrăjmașii voștri și Vă rugați pentru cei ce Vă urăsc!”

Orașul deține întâietatea intelectuală. Dela orașe pornesc curentele mari de idei, cele bune ca și cele fatale.

Locuitorii dela țară sunt considerați ca fiind lipsiți de finețe, vulgari, cu maniere stângace și târzi la minte.

Orașanul ce e drept este mai sprinten la minte, dar este superficial și exteriorist. Cel dela țară e mai încet la gândire, dar mai profund.

Un scriitor francez a spus că revoluțiile cu toate nebuniile au pornit dela orașe, niciodată dela sate.

Aceasta este mentalitatea țărânului: conservativ și tradiționalist, orașanul e fără legături cu deaproapele și supus curentelor vremii.

Țăranul cugetă făptuind, pe când orașanul e întreprinzător, dar nu se cugetă până la sfârșitul gândului. Țăranul e superior orașanului în ce privește înțelepciunea practică.

Orașanul e lesne amăgit de vorbe. Țăranul ascultă și e cuviincios, nu se impresionează de vorbe dulci și face ce știe el că e bine.

Bunul simț țărănesc și înțelepciunea lui practică sunt adeseori neînțelese de cărturarii cu știință cu-leasă din cărți.

* FOIȘOARA *

Ne chiamă eroii!... Cu Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae la Mărășești

Vineri 16 Septemvrie 1938... Ieșiți din forfota orașului, ne așternem pe șoseaua surie care duce către valea Oltului, prelingându-se apoi pe câmpia dela câlcâiul Carpaților noștri falnici. Mașina aleargă ca o nălucă, târându-și cu o eleganță felină pânțele de ofel pe fâșia drumului neted ce-i cedează tot câte-o bucată din întinsul lui.

Cunoaștem de rost satele albe pe cari le întâlnim în cale. Doar am mai zorit pe-aici și altă dată, ca să ne veselim inimile cu bucurii de praznic mânăstiresc.

Cătoria brâncovenească dela Sâmbăta de sus nu mai este, de astă dată, ținta ultimă a călătoriei noastre. Altă dată o căutam ca pelerinii dornici să înalțe o rugă curată într'un loc de adăpost duhovnicesc. Atunci aveam răgaz să ispitim cu temei și încântătoarele privescări ale firii împodobite ce-i desmiardă vatra fermecătoare. Acum, nu-i cerșim altceva decât sălaș de-o noapte, căci locul de pelerinaj spre care am pornit cu inimi infierbântate de emoții ce nu le răvășesc de multe ori în viață, zace mult mai departe. De el câmpii întinse, munți semeți și-o vale ne desparte.

A doua zi, Sâmbătă, ne îndreptăm spre Brașov. Dela un loc părăsim șoseaua vătuită cu asfalt și ne înfundăm pe drumurile mai puțin comode, dar mai pline de pitoresc — poate unde le străbătem mai rar — ale Țării Bârsei.

Zorim spre Târgul Săcuiesc și facem un popas la Poiana Sărată, unde părintele Rafiroiu ne întâmpină bucuros

de oaspeți aleși, adică fără obositorul aer ceremonios al primirii oficiale. Mult nu zăbovim aici. Nu mai avem astâmpăr. Suntem nerăbdători ca'n pragul unei întâlniri cu ceva scump inimilor noastre. Purcedem mai departe înfiorați.

Drumul nostru șerpuește pe valea vitează a Oituzului, colind, suind și coborând mereu. Tăcem toți. Parcă și respirăția ni s'a mai încetenit. Numai mașina răsuflă mai greu ca până aici. Parcă oftează și ea cum oftăm noi când clocotul ce ne frământă n' adâncuri se smâncește să răsbata n' afară și să ceară cuvânt. Pe-aici au călcat eroii!...

Au trecut de-atunci douăzeci de ani și mai bine.

Intr'un avânt indescritibil, ostașii României mici s'au năpustit ca niște prometei asupra hotarelor, să le dărâme. Pe-aici s'au scurs cele dintâi coloane de frați, când a sunat ceasul visatei izbăviri, ca să-și îmbrățișeze frații. Pe-aici ni s'a întins pentru prima oară, mâna

diuoasă a Țării-mame care ne-a cuprins în brațe și ne-a lipit de pieptul ei ca pe niște copii regăsiți după o lungă așteptare. Pe-aici ni s'a durat cea dintâi punte de întoarcere acasă.

Ochii inimilor noastre îi văd și-acum pe acești viteji încălăcând grumazul semeț al Carpaților. Pe dunga lor zimțată ei se opresc o clipă cercetând zarea.

Par niște răstigniți pe bolta cerului. Într'un iureș nebun, ca brazii smulși din rădăcini, ei se prăvălesc la vale, ne mai vrând să se'ntoarcă altfel de pe calea pe care-au pornit decât pe scut...

Sângele lor a curs din belșug pe-aici. Rotiți-vă privirea peste țara n'reagă de pe culmile cari i-au văzut precipitându-se spre Ardeal, și când ochii voștri s'or căzni zadarnic să icodească fruntariile cele noi ale României, veți înțelege că sângele acesta nu s'a vărsat degeaba. El a mutat hotarul mai departe.

Astăzi, locurile acestea cari poartă scrisă'n țărâna și în stânca lor atâtea

Problemele pentru țaran nu sunt niciodată simple pentru că el e obișnuit cu viața grea și complicată. De aceea țaranul cumpănește mult orice lucru, îl judecă cu răgaz și vorbește cu precauțiune.

De aceea numai un om superficial consideră că țaranul e prost.

La oraș omul devine un șurub în marea mașinarie a birocrației, mașinării industriale, a vieții politice și administrative.

Individul își pierde mentalitatea sa proprie, felul său de a fi și devine un șablon.

Nu este așa la țară. Acolo solul e variat, relieful diferit, o zi se deosebește de alta și munca se schimbă și fiecare își păstrează personalitatea.

Preotul descopere în fiecare om o lume deosebită și are prilej să cunoască cele mai variate tipuri omenesti. Deși e încunjurat de o lume înțelegătoare și apreciată prin credințioșii săi, totuși valoarea spirituală a singurătății nu o poate cunoaște preotul dela oraș.

Preotul dela țară peste săptămână e singur și Isus căuta singurătatea. Țaranul peste săptămână e cu familia sa.

Cuvintele, cari le aude Dumineca îl preocupă săptămâna întregă și au un ecou în sufletul său.

De aceea o condiție esențială a prediciei e să trezești responsabilitatea de a aplica la viața ta cele propoveduite.

Rugăciunile preotului să-l însoțească în singurătatea sa. El să știe că preotul său se roagă pentru el.

Cuvântul spus țaranului trebuie să fie bine cumpănit, plin de putere și clar.

Orășanul se încântă de vorbe mari, țaranul știe că vorbele nu pot înlocui faptele.

La oraș credința a scăzut, dar nu există sate necredincioase.

Preoții învață dogme, legi, statute.

Mintea țaranului bate cărarea către marile mistere :

De ce cresc aici cutare arbori și colo nu, ce-l face roditor ist pământ și cela e sarec, de ce se sporesc jgâniile și fiarele sălbatice, de ce rodesc unele plante și altele nu, și pentru acestea se ridică între unii și alții ziduri chinezești și nu se mai înțeleg deși vorbesc aceeași limbă.

Mentalitatea țaranului să nu fie pentru preot o carte închisă, ci dincolo de ce știe și pe unde nu-i cu-

Preoțimea și cartea

— Biblioteci parohiale și bibliotecă personală a preotului —

(=) Luăm act, nu fără îndreptățită mulțumire sufletească, văzând cum, an de an, se organizează tot mai temeinic bibliotecile parohiale în eparhia noastră, — și negreșit și în celelalte eparhii otodoxe ale țării.

Alături de numărul sporit al acestor biblioteci, numărată și aceeaș mulțumire, că intrând întămplător în casa preotului nostru, deși cu numeroasă familie, găsești aproape totdeauna, pe masa lui de lucru, atât cărți profesionale bisericesti, cât și publicații apărute în așa zisa «Serie teologică» și «Serie didactică» dela Sibiu, sau câte-o revistă și ziara de informație, culturală sau științifică. Faptul merită să fie relevat, cu atât mai vărtos când socotim că această preoțime, deși în vremea din urmă condițiile sale de viață s'au mai ameliorat puțin, totuși ea are să muncească din răsuflare și să asigure așteptările de care e vrednică.

Preoțimea nu poate și nu trebuie să întreruie atingerea sa prietenească cu slovele.

Biblioteca personală a preotului cu cât e mai bogat înzestrată, cu atât pregătirea pentru a predica și pentru a face față temelor dela conferințe și cercuri pastorale, va fi mai ușor și mai cu succes realizată. Condeindu acestor preoți îl întâlnim, manifestându-se viguros și în coloanele presei noastre bisericesti de astăzi. —

Ce va să zică o bună bibliotecă parohială, îmbogățită cu potrivite cărți, s'a dovedit nu odată în coloanele acestei foi.

Arhiepiscopia noastră de Alba-Iulia și Sibiu ceruse, prin ordin circular, încă din anul 1921, înființarea de biblioteci parohiale în toate parohiile, provăzute astfel «cu cărți de știință teologică pentru folosul preoțimii, și cu cărți de conținut religios-moral, pentru educarea credincioșilor».

«Dar am făcut și mai mult», — spune Inaltul chiriarh dela Sibiu, în acelaș ordin circular :

treeră gândul, să-i arătăm lumea de mistere stăpănită de Dumnezeu, care stând dincolo de ceața străvezie făurește soarta noastră și împarte tot binele din lume.

«Intre grijile de căpetenie dela începutul păstoririi Noastre a fost și este să stimulăm interesul iubitei noastre preoțimi față de studiu, în deosebi față de seamă că numai o preoțime cultă și în contact permanent cu progresul științific va fi capabilă să se orienteze asupra referințelor vieții de astăzi și va fi în stare să și cunoască și să și îndeplinească misiunea sa sfântă cu înțelepciune și cu devoțată în mijlocul poporului... În acest scop: «Ne-am îngrijit ca Tipografia Arhiepiscopale să publice lucrări de seamă în domeniul teologiei, ear întrucât au apărut în alte părți scrieri de valoare, nu odată am atras atențiunea preoțimii noastre asupra lor, ca să le procure pe seama bibliotecilor parohiale. Rolul acestor biblioteci, înzestrate cu cele mai reprezentative cărți din teologia dogmatică, morală, pastorală, istorie și legislație bisericască, este asemănător cu rolul cel au laboratoarele pentru institutele și oamenii de știință. Fără de ele nu e posibil progresul».

În decursul celor 17 ani, de când s'a cerut înființarea acestor biblioteci parohiale, s'a constatat uneori, că o seamă de parohii n'au cumpărat cărți pentru biblioteca parohială din banii meniți spre acest scop în bugetele parohiilor; — s'au luat, prin urmare, pentru a preîntâmpina acest neajuns, măsurile necesare, ca fiecare parohie să prelimizeze în bugetul anual, pentru biblioteca parohială, o sumă cât mai mare, care se va întrebuința în-

treagă pentru cumpărarea de cărți... De prisos să mai adăogăm, că aceste cărți, compactate, se păstrează în dulap separat, purtând registru asupra lor, și nu se amestecă cu acele cărți, care formează proprietatea personală a preotului.

Cucernicii slujtori ai altarului vor lua în seamă că în viața săteanului sporește zilnic dorința de a ceti; și astfel preoțimii i se dă cel mai puternic motiv de a înlocui «politica» învrăjbitoare și raciuia ce de obicei o însoțește, cu citirea de gazete și cărți folositoare, și, în sfârșit, nu vor pierde din vedere, nici de cum, că vizitațiile canonice ce se fac și se vor face prin parohii, un semn hotărâtor, — după care se va aprecia activitatea

fiecărui păstor de suflete, — va fi starea în care se va găsi biblioteca parohială și măsură în care preotul a știut realiza părintesc încrederea dat în repetate rânduri în chestiunea augmentării și completării bibliotecilor parohiale cu scrieri de valoare.

Bucurie mai mare nu poate exista pentru un Inalt Păstor, decât împrejurarea netăgăduită, că îndemnul dat prinde rădăcini în sufletele preoțești și produce bune roade.

Cuvinte regale. — Mai presus de toate, ceea ce poate asigura poporului român trăinicia ființei lui de stat, este încrederea în înșine și în Destinul acestuia Neam, cari să se împlinescă; cer ca fiecare din noi să se supună la cele trei porunci ale vremurilor grele ce le trăim: prevedere, întărire, unire.

Inarmarea țării în scop exclusiv defensiv

Din loc competent primim :

Majestatea Sa Regele a prezidat la Sinaia conferința ministerială destinată lucrărilor de înzestrare a armatei. Această conferință a instituit o comisiune specială ministerială, care să urmărească și mai strâns producțiunea noastră de război, ținând o evidență precisă și intervenind în toate punctele unde se pretind imediat dispozițiuni.

Intr'un caz când înarmările continuă în lume într'o întrecere fără seamă, România e datoră să fie la înălțimea dictată de împrejurări, pentru că să fie ferită de orice surprindere și de orice risc.

Paza bună trece primejdia rea — spune dictonul popular. Cu toată înarmările noastre n'au nici un scop ofensiv, ci exclusiv paza frontierelor actuale, totuși preveniriile se impun, căci o eventuală conflagrație ar putea întinde focul și asupra coperișului casei noastre.

Prezența Suveranului la conferință, ținând să prezideze personal discuțiunile și hotărârile, explică îndeajuns importanța preocupărilor statului român în materia măsurilor care au luat în sfârșit și la noi avântul necesar, contribuind astfel la liniștirea populației dornice de a se simți în cât mai multă siguranță în clipele tensiunilor de față din Europa.

Organizați Reuniuni de femei

Eroii, acoperiți de belșugul florilor presărate peste osemintele lor de mâinile cucernice ale străjerișilor, se răsuceau pentru cea din urmă oară în mormintele lor. De astă dată, împăcați deplin cu faptele urmașilor.

Porumbelul păcii și-al înfrățirii, pornea din criptele Mărășeștilor să cuture Țara dealungul și dealatul. Atingă aripa lui fermecată tot sufletul sângerat de ghiara dihoniei!

A doua zi, în via sa dela Odobești, Generalul Văitoianu, comandantul aripei de nord a frontului Mărășeștilor, ne arăta tranșea din care tunurile nemțești împărșiau moartea.

— Eu, cu flăcăii mei, fineam poziția frontului nostru, pe dealul din față. Când am pornit atacul, le-am spus ostașilor mei: Băești, nemții mi-au tăbărât via. Pe ei!...

Ascultam o variantă a bravurilor regimentului 32 Mircea.

Ei și-au apărat sărăcia și nevoile și Neamul.

Apostolatul preoțesc, de Diaconul Const. Brânzeiu, consilier referent la sf. Episcopie a Hușilor; tip. Cerchez, Huși, 1938. Prețul? — O broșură de 24 pagini, slujind ideii de chemare la un nou apostolat,

fragmente din epopeea Neamului românesc, nu mai tresar la clăntănitul mitralierelor și tunul nu mai mugeste dintre creștele lor. Farmecul unei naturi răsfățate de Dumnezeu cu toate podoabele, care te desfătează acum la fiecare pas, parcă-ți spune că ceea ce s'a hotărât aici o să dureze cât veacurile.

Oprim des. Oprim la fiecare locșor care ne aduce aminte de o bravură sau de o jertfă. Căci nicăiri nu ne-am putea găti sufletele mai sărbătorește pentru întâlnirea cu morții pe cari îi vom preamări mâine, ca'n aceste locuri stropite cu sânge de viteji. Urmele pașilor lor ne întâmpină pretutindeni. Pretutindeni inimile noastre ingenunchează înlăcrimate.

După ce am trecut pragul Moldovei, satul nașterii mărelui Ștefan Bodzești. Biserica pe care binecredinciosul vovod a ridicat-o într'ansul la 1493, e în bună stare și astăzi. Ea ne aduce aminte de învâlburașul trecut al acestei țărișoare care și-a conservat cu paloșul în mână o libertate mai durabilă decât a oricărui alt petec de pământ românesc. În fruntea războierilor lui, Ștefan cel Mare ingenunchea — și oastea întregă după el — oridecâteori era gata să înceapă o bătălie, invocând ajutorul lui Dumnezeu. El lupta pentru creștinătate. Câte biru-

ințe i-a rânduit Cerul, o spun bisericile pe cari le-a ridicat cu semn de mălămită Dumnezeuului nostru.

Sfârșim această zi de neuitat la casa opitalieră a familiei Lahovary din Adjud.

De-acolo ne smulgem sprinteni în dimineața Duminecii lui 18 Septembrie, pornind spre Mărășești. Încă pe drum reluăm firul emoțiilor ce ne-au sgâlțâit ființa ieri. Câmpia Mărășeștilor odihnește împacată în zare, ca un om care și-a făcut datoria. În inima ei, încălzit de freacățul sărbătoreț al noroadelor ce și dau întâlnire acolo din toate părțile pământului românesc, se înalță mausoleul clădit pe oseminte de eroi. Ajunși lângă el, până una-alta iscodim măreața-i construcție.

Cioplit în granit ardelenesc, tare ca vârtutele celor douăzeci și una de mii de eroi ce s'au săvârșit aici înainte de două decenii, el reproduce liniile severe ale monumentului dela Adam-Clisi. Pe cupola i impunătoare, patru vulturi uriași cu atitudini imperiale sprijinesc în spinarea lor o crucea neamului de piatră. În lăuntru, Biserica Neamului, cu mormântul generalului erou Eremia Grigorescu, comandantul vitejilor cari s'au făcut nemuritori pe-aici pe-aproape. Pe lespeda-i de marmură, o inscripție sobră își aduce aminte de sfințenia locului:

„Aici odihnesc, alături de Generalul lor, ostașii necunoscuți.“ Dedesupt se'nșiruiesc criptele — osuarii.

Sosește Suveranul și Moștenitorul Tronului. Ii întâmpină clerul cu crucea'n mână, norodul tânăr al străjerilor cu brațele întinse voinicește drept spre soare și drapelul glorioasă ce flutură sub cerul Patriei. Cea mai grandioasă pomenire a bravilor căzuți în încăierările năpraznice de-acum douăzeci de ani se desfășură solemn în toată amploarea ei. Și apoi, ascultăm mărturisirile vorbitorilor.

— Noi? Noi am venit aici la școală!... grația bunul Vlădică dela Culte.

— Noi v'am zidit altar de veșnică pomenire!... cuvânta președinta femeilor ortodoxe române.

— Să fim un suflet și o voință. S'avem deapăruri o credință!... întări Regele Românilor vlădiceștile cuvinte. Atmosfera praznicului neuitat culmină în îndemnul împărătesc.

† Arhimandritul Clemente Popovici

Evenimentele politice din ultima vreme au sechestrat pe seama lor atenția opiniei publice, încât nu este mirare că trecerea la cele eterne a mult regretatului Arhimandrit Clemente Popovici, din Cernăuți, în astfel de împrejurări, nu a fost înregistrată cu toată atenția cuvenită unei mari și ireparabile pierderi.

Prin moartea Arhimandritului Clemente Popovici dispărea una din proeminentele figuri culturale ale Bucovinei care și-a făcut din viață un apostolat pentru mărirea neamului și a Bisericii strămoșești.

Născut dintr'o veche familie de preoți și cărturari acum 92 ani în urmă, răposatul a reușit printr'o muncă încordată să urce cele mai înalte demnități culturale pe care le poate oferi viața pământescă. După strălucite studii ajunge profesor titular la catedra de drept bisericesc dela Facultatea de teologie din Cernăuți, de mai multe ori decan și rector al Universității — în timpul stăpânirii austriece — în cari calități a reprezentat spiritul bisericesc și cultura teologică românească cu multă prestanță și autoritate. Studiile sale și cursurile de drept bisericesc, cari au rămas în bună parte în manuscrise voluminoase, vor fi pentru viitor o dovadă nedesmintită de munca depusă ca profesor la Facultatea teologică. Alături de marele său frate, istoricul bisericesc Eusebiu Popovici, a dat acestei facultăți o tradiție de cultură ortodoxă care i-a dus faima peste granițele țării.

Din scrierile sale tipărite amintim: «Codicii și fântânile dreptului bisericesc» și un studiu despre «Didachia celor 12 apostoli».

După războiul mondial, deși trecut de mult în pensie, a continuat a activa pe terenul bisericesc și cultural. Și-a dat contribuția la actuala organizare bisericească și s'a interesat până în ultimul timp, cu aceeași râvnă, de bunul mers al instituțiilor noastre bisericești.

Pentru trecutul său cultural, nestorul preoților bucovinene a fost ales profesor onorar al Universității din Cernăuți, în care calitate a promovat pe M. Sa Regele Carol II ca doctor honoris causa al acestei universități.

Astăzi când sufletul său blând de patriarh biblic este plecat dintre noi, figura sa, înălțată și tremurătoare de povara anilor, pe care viața a sculptat cule drepte ale unui trecut de muncă închinată științei și bisericii, ne apare mai vie ca oricând.

Dumnezeu să-l așeze cu drepții săi!

Sfințirea bisericii ortodoxe din Sibiu, strada Lungă

Duminecă, 25 Septembrie c., s'a făcut sfințirea bisericii ortodoxe din strada Lungă, în urma unei reparațiuni radicale din vara aceasta.

Actul sfințirii a fost săvârșit de P. Sf. Arhiepiscopul Vasile Stan, vicarul Arhiepiscopiei, asistat de un mare sobor de preoți, între cari am remarcat pe următorii: Dr. D. Stăniloae rectorul Academiei teologice, Dr. Andrei Gălea, consilier arhiepiscopesc, Dr. L. Stan profesor, Pr. Moraru, Pr. Medeașan, Pr. Z. Oancea și diaconii Prof. Alex. Popa, Gr. T. Marcu și I. Circov.

La ora 9, P. Sf. venind în parohie, însoțit de Pr. rector Dr. D. Stăniloae, a fost întâmpinat de Pr. protopop E. Cioran și preotul I. Chioaru parohul locului, care a rostit cuvântul de binevenire. La acest cuvânt, P. Sf. a răspuns, exprimându-și bucuria ce o simte în suflet de a participa la sfințirea bisericii.

A urmat apoi sfânta Liturghie servită de P. S. Sa, înconjurat de un mare sobor de preoți, răspunsurile fiind date de corul meseriașilor de sub conducerea dlui Ioan Stanciu.

La sfârșitul sfinte Liturghii P. S. Vasile a ținut o înălțătoare predică, prin care a căutat să îndrepte sufletele credincioșilor spre Mântuitorul Hristos care ne cheamă și astăzi prin sfințele Sale taine la bogăția darurilor Sale.

La sfânta Liturghie au asistat pe lângă marele număr al credincioșilor din parohie și alte persoane, între care amintim: primarul orașului Dr. Sever Pop, viceprimarul Dr. Mitea, Dr. E. Piso, Dr. N. Petra, Prof. P. Gherman etc.

După sf. slujbă a urmat o masă comună. La ora 2 jum. P. S. Sa a plecat din parohie deplin mulțumit de cele văzute.

Congresul național-bisericesc se va întruni la București în 14 Octombrie c. Pe lângă rapoartele de ordin cultural, bisericesc și administrativ, pe ordinea de zi figurează mai multe probleme de natură socială, pe care le-a ridicat timpul și împrejurările din ultimii ani. Cu această ocazie se va discuta și proiectul de modificare a legii de organizarea bisericească și se vor completa vacanțele episcopale.

Revenire. Școala normală din Arad, vechea «Preparandie», fuzionată cu Școala normală a statului, a revenit în legături mai de aproape cu biserica, pe urma unui recent decret-lege. Anul școlar, sub noul regim, s'a deschis la 15 Sept., cu săvârșirea actului religios. Trimisul eparhiei aradane, consilierul referent cultural, inaugurând anul școlar, a făcut sublinierea evenimentului, că Școala revine la sinul bisericii, spre obștească bucurie și folos.

Instalarea noului primar al Municipiului Sibiu

Joi, 29 Septembrie ora 12, a avut loc în sala festivă a Primăriei instalarea noului primar al Municipiului Sibiu, Dr. Sever Pop, și a noilor ajutoari de primari Dr. Simion Mitea și Dr. A. Dörr. A participat un public numeros și toți funcționarii Primăriei. Instalarea a făcut-o dl Dr. Petre Roșca, secretarul general al Ținutului Mureș. Întâi s'a citit decretul-regal de numire. După depunerea jurământului, P. S. Arhiepiscop-vicar Dr. Vasile Stan, care a luat jurământul primarului și dlui Dr. Simion Mitea, a exprimat nouilor demnitari felicitări în numele I. P. S. Mitropolit Nicolae, urându-le activitate rodnică și înțeleaptă. A vorbit apoi Dr. Petre Roșca, secretarul general al Ținutului Mureș, Dr. Em. Gheorghiu, fost primar, Ing. G. Brânduș și Dr. Sturza în numele funcționarilor Municipiului și la sfârșit noul primar, schițând programul de activitate și arătând spiritul de dreptate, de cinste și de luminat patriotism în care înțelege să lucreze în cursul celor 6 ani cât va sta în fruntea Municipiului Sibiu.

Din partea noastră exprimăm cele mai optimiste nădejdi în activitatea noii conduceri, căci știm că atât dl Dr. Sever Pop, cât și dl Dr. Simion Mitea sunt oameni de muncă, de cinste, de legalitate, dar și buni români și buni fii ai Bisericii. În cele 5 luni de când se află în orașul nostru ca ajutor de primar, nu a lipsit în nici o Duminecă dela Sf. liturghie făcându-se pildă vie pentru lumea intelectuală.

Ce însemnează a încheia acorduri cu Vaticanul

— Durerosul caz din Polonia —

«The Church Times» (Nr. din 26 Aug. a. crt.) ne înștiințează prin pana unui bine informat corespondent al său, că, în Polonia, ucrainenilor (împărțiți în 3.023.800 ortodocși și 3.336.200 greco-catolici) dat le este a trăi zile amarnice de tot: autoritățile poloneze se trudesă să-i desnaționalizeze prin suprimarea ritului bizantin și prin înglobarea năpăstuitei minorități în biserica polonă latină.

În 8 Iulie a. c., Seym-ul polonez ratifică un acord cu Vaticanul. Acord nefast: se pecetluia printr'insul confiscarea bisericilor ortodoxe și a averilor bisericești pentru folosința romano-catolicilor polonezi. Pentru ucrainenii: pricină de îndreptățită mahnire și revoltă.

Gravitatea situației se poate vedea din cea de mai jos frântură din cuvântarea ce-a ținut-o înaintea Seym-ului un fruntaș ucrainean, pe nume Dr. Baran: «În primii ani ai statului polonez, 40.000 hectare de pământ, aparținător Bisericii ortodoxe, au fost expropriate pentru coloniștii militari polonezi. Ceeace a mai rămas în regiunile Kholm și Pidliashe, este pe cale a fi lichidate prin recentul acord (cel încheiat cu Vaticanul...) În afară de 370 biserici ortodoxe din regiunile Kholm și Pidliashe, peste 150 a fost transformate în biserici romano-catolice, deși nici a zecea parte dintr'insele n'au aparținut vreodată Romei. În regiunile pomenite, în 1938 numai, 35 biserici ortodoxe au fost închise de către autorități, iar 33 rase până la pământ sau arse. Mulți preoți ortodocși în districtul Lublin au avut de îndurat pedepse pentru „vina“ de a fi celebrat Liturghia».

Este demn de remarcat și cu tălc (pentru uniții noștri) faptul că alături de ortodocși, pentru ei și împotriva nevrednicilor acte latino-catolice, sunt înșiși greco-catolicii, conduși de înaintatul în vârstă arhiepiscop Andrei Sheptytsky al Lwowului. Își dau seama și recunosc, că marele număr de biserici, smulse dela ortodocși, n'au fost supuse jurisdicției romano-apusene.

Nu mai puțin vrednică de plâns este situația — n'ai crede — a greco-catolicilor. Aceștia, deși protejați de Concordatul dintre Roma și Polonia din 1925, au fost silnic „converțiți“ în mare număr la biserica latină polonă. Intr'un interview recent cu un reprezentant al unui ziar englez romano-catolic, un preot uniat a făcut între altele următoarele declarații: „În desfiderea Concordatului, preoților greco-catolici li s'a interzis a învăța pe copiii ucrainenii, credința... Toate mijloacele de constrângere ce se pot închipui, s'au folosit împotriva-le. Autoritățile bisericii greco-catolice sunt serios îngrijorate, s'gduite de numărul credincioșilor cari au fost siliți să îmbrățișeze ritul latin. Catolicilor ucrainenii nu li se îngăduie să cumpere pământ din cel care este parcelat coloniștilor polonezi. Singura cale deschisă pentru dânșii de-a dobândi o atare îngăduință de cumpărare, este desnaționalizarea lor, ceea ce însemnează schimbare de rit. Asta se cere și ca preț într'u ocuparea de servicii, în stat și pentru obținerea de alte binefaceri sociale și economice. Se cifrează la vreo 200.000 de „converțiri“ dela biserica uniată la cea de rit latin».

Ortodocșii din Polonia văd în acordul polono-Vatican o sinistrală aliniere a intereselor romano-catolice și poloneze. O pa-coste pentru ei și pentru uniții, deopotrivă.

Faptele de mai sus — dureroase fapte — grăiesc dela sine. Servească de avertisment, de lecție, de desmetecire, Blajului nostru!

Ion Suciu

Evoluția biologică, transformismul, și religia

(2)
de Vasile Coman

Dintre teoriile neotransformiste amintim doar câteva: Naegeli a încercat să explice procesul evolutiv sub influența unei proprietăți particulare pe care ar avea-o protoplasma fiecărui individ, (influența idioplasmei), care nu lasă pe individ să depășească anumite limite, ori câte influențe externe s'ar exercita asupra lui. Formele inferioare de azi, cu toată evoluția, le explică prin admiterea unei continui generații spontanee, (Naegeli v. C. Mechanisch-physiologische Theorie der Abstammungslehre 1884 cf. D. Rosa: „L'ologeneză pg. 44).

Italianul D. Rosa, a emis o altă teorie, ologeneză, care încearcă să explice procesul evolutiv, (D. Rosa: „L'ologeneză. Nouvelle theorie de l'evolution et de la distribution géographique des êtres vivants“, trad. francez. 1930. — Ideile principale ale teoriei lui Rosa sunt: El explică formarea viețuitoarelor prin desvoltarea unei plasmă specifice, asemănător cu Naegeli. Însă la el această plasmă (idioplasma) se observă ca un fenomen vital în întreaga evoluția generală, fără să fie determinată de factorii externi. Direcțiunea în care evoluiază

ea, e independentă de variațiunile acestor factori. Însă evoluția viețuitoarelor nu e rectilinie, ci dihotomică și ajunge la un anumit timp: la specii fixe. D. Rosa, op. cit. pg. 30).

O altă parte a teoriilor neodarviniste au apărut din necesitatea de a salva darvinismul clasic din impasul la care îl adusesse biologia rând pe rând. Aici amintim teoria lui Ugo De Vries, (Ugo De Vries, „Die Mutationstheorie“ 2 vol. 1901—1903, Leipzig), și heterogeneza lui A. v. Kölliker, (L. Vialleton: op. cit. pg. 156, Vialleton administrează o serioasă critică acestei teorii).

2. Între oamenii de știință s'a stabilit îndată un alt curent, direct opus acestor teorii. Acest curent neagă în întregime teoria transformistă, combătând evoluția, ca principiu de bază al științei și afirmând fixitatea, autonomia sau independența speciilor, (Prot. P. Svetlov: „Invățătura creștină în expunere apologetică“, trad. rom. pg. 451).

Dintre adepții ei amintim pe Quaterfages, (Quaterfages: „Darvin et ses precurseurs francais, Agassiz, (Agassiz: „De l'espece et la classification en zoologie), Faivre (Faivre: „La variabilité de sespeces et ses limites) etc.

Această teorie e adoptată de aproape toți teologii, mai ales în partea a doua a

ei, fixitatea și autonomia speciilor. Cât privește principiul evoluției părerile s'au împărțit. Sunt unii teologi cari admit evoluția. Nu însă o evoluție mecanică, ci o apariție graduală, ierarhică a ființelor, fără a admite descendența celor superioare din cele inferioare.

Dealtfel în expunerea biblică despre crearea lumii găsim o astfel de evoluție, dela inferior la superior. Totuși această evoluție nu are nimic comun cu transformismul.

3. În sfârșit a treia atitudine, susținută de foarte mulți naturaliști și îmbrățișată de câțiva apologeți eminenti, (E. Denert: Ist Gott tot? Stuttgart 1908), este aceea care, fără a nega principiul desvoltării în lumea viețuitoarelor, aduce o modificare esențială evoluționismului mecanic, prin înlocuirea jocului orb al puterilor naturii, dela formarea lumii organice, cu Dumnezeu-Creatorul, care îndrumază întreg procesul desvoltării către un anumit scop, (L. Cuenot op. cit. pg. 178, cf. P. Svetlov op. cit. pg. 452).

Între străluciții adepți contemporani ai acestui curent amintim pe profesorul botanist I. Reincke, cu masiva lui lucrare „Naturwissenschaftliche Vorträge“ și profesorul dela facultatea de medicină din Montpellier, L. Vialleton, cu cartea sa sintetică: „L'origine des êtres vivants“.

Evoluția în rândurile acestor reprezentanți nu este numai rezultatul forțelor naturale externe, ca în darvinismul clasic, ori al celor interne, cum e în teoriile neotransformiste, ci dincolo de puterea de acțiune a acestor factori, dintre cari cei ai transformismului mecanic nu au decât un rol restrâns și limitat, evoluția este realizarea ideii creatoare, (L. Vialleton op. cit. pg. 364).

Intr'o astfel de evoluție găsim un factor conducător și un scop către care tind.

„Deși pentru știință a rămas așa de puțin din teoria darvinistă, socotită chiar o greșală istorică a ei“, (P. Svetlov op. cit. vol. I, pg. 451), totuși umbrele acestei teorii continuă să apară și azi, dacă nu în sanctuarul științei, apoi cel puțin la periferia ei, mai sunt mulți emuli. Darvinismul este în școala noastră secundară mărul de discordie între profesorul de științe naturale și cel de religie, și cea mai delicată problemă, care se predă tocmai la cea mai critică vârstă.

Dacă profesorul de naturale nu mai poate susține, cu destulă tărie, puterea de transformare fără limită a factorilor externi, pentru o limitează toate teoriile neotransformiste, el recurge la un argument, „ab homine“, la prima vedere convingător, luat din confundarea celor doi termeni, evoluție și transformism. (Urmează)

Adunarea generală a Frăției ort. române din Arhiepiscopia Sibiului

Comitetul secției, având binecuvântarea arhierescă, — invită pe membrii secției și pe toți bunii ortodocși la

a V-a adunare generală ordinară care se va ține la Sebeș-Alba, Duminecă 9 Octomvrie 1938, cu următorul

Program :

1. Ora 9 a. m. Oficierea Sf. liturghii, cu invocarea Duhului sfânt în biserica parohială.

2. Ora 11:30 a. m. Ședință :

a) Cuvânt de deschidere, rostit de dl Ioan Sandu, președintele FOR-ului, secția Sibiu ;

b) Salutul oaspeților ;

c) Darea de seamă asupra activității secției pe anul de activitate 1937—38 ;

d) Darea de seamă asupra gestiunii financiare pe anul 1937—38 ;

e) Alegerea unui nou comitet pe o perioadă de 5 ani.

3. Ora 4 p. m. Festival religios, organizat de cercul Sebeș-Alba, cu conferința dlui Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei „Andreiane” despre *Sufletul românesc și ortodoxia*.

Sibiu, 23 Septemvrie 1938.

Președinte :

(ss) **Ioan D. Sandu**

Secretar general :
Dr. Lucian Bologna

Pacea biruitoare!

Conferința dela München, unde și-au dat întâlnire conducătorii celor patru mari puteri europene: Franța, Italia, Anglia și Germania, s'a terminat repede și cu succes, înlăturând primejdia războiului.

Sute de mii de oameni, din capitale și din alte orașe ale lumii, au aclamat cu însuflețire PACEA, exprimând omagii de recunoștință celor ce au făcut-o, dlor: Chamberlain, Daladier, Mussolini și Hitler.

Comunicatul dat publicității arată că: Negocierile începute Joi la amiază de șefii guvernelor german, italian, francez și britanic s'au terminat în 30 Sept. c. S'a căzut de acord cu privire la cesiunea teritoriului sudeto-german și se fixează modalitățile în general ale evacuării, care va fi efectuată până la 10 Oct. c. Ocuparea pe etape a regiunii germane, de către trupele germane, începe la 1 Octomvrie. Demarcarea definitivă a frontierelor va fi efectuată de comisiunea internațională.

Triumfând pacea, în conformitate cu idealurile lumii creștine, siguranța și liniștea popoarelor s'au întărit.

Se bucură astfel, de izbânda dela München, toți cei ce poartă numele de creștini, — și se vor întristând numai vrăjmașii Mântuitorului...

Problema jidovească preocupă în mod deosebit și pe guvernul italian. Un consiliu de miniștri, ținut nu demult la Roma, a hotărât ca jidovii imigrați în Italia după data de 1 Ianuarie 1919 să părăsească regatul italian și posesiunile italiene în termen de 6 luni; contravenienții vor fi expulsați. Profesori sau învățători de rasă jidovească nu mai sunt admiși a preda nici în școlile statului, nici în cele particulare cu drept de publicitate. Toți jidovii cari ocupă asemenea posturi vor fi suspendați pe ziua de 16 Octomvrie 1938. Elevii jidovi nu vor mai putea fi înscriși în școlile cărora li s'a recunoscut un efect legal. Sânt considerați jidovi și întră în dispozițiile legii orice persoană ai cărei părinți sunt de rasă jidovească chiar dacă profesază altă religie decât cea mozaică. Toți membrii jidovi încetează, cu ziua de 16 Octomvrie a. c., de a mai face parte din Academile și Asociațiile științifice, literare sau artistice ale Italiei.

Conferințe publice în Sibiu. Cu ocazia Congresului de psihologie, psihiatrie etc., se vor ține în sala prefecturii din Sibiu două conferințe, și anume: Duminecă, în 2 Oct., ora 11 $\frac{1}{2}$, la deschiderea congresului, va vorbi dl profesor Dr. Parhon despre raportul dintre funcțiile nervoase, psihice și endocrine; iar Luni, 3 Oct., ora 8 $\frac{1}{2}$ urmează conferința dlui profesor Dr. Minea, cu subiectul: Medicină și credință. — On. public este invitat a lua parte la aceste conferințe ale eminentilor noștri profesori universitari. Intrarea gratuită.

Băigueli uniate

La articolul din ziarul nostru prin care arătăm spectacolul trist ce-l oferă uniația înviniind modestele reparații pe cari Biserica ortodoxă le primește dela Statul român cu nimic mai bine tratată de altfel decât biserica unită —, monitorul blăjan nu știe ce să spună decât să îngâne lamentabil că e departe de el asemenea invidie. Ce folos însă de astfel de declarații, dacă manifestările lui o desmint fără încetare.

Despre explicarea noastră că de aceea trebuie să meargă toți slujbașii Statului în sărbătorile naționale la un altar, ca să exprimăm ideea de unitate a statului, spune că așa precum ungurii, sașii și alte minorități, deși nu merg cu noi la același altar, nu slăbesc ideea de unitate a Statului, pentru că altceva e statul și altceva naționalitățile și confesiunile din el, la fel nici uniții când cer Statului să participe la sărbători și în biserica lor, nu păgubesc această idee.

La această „convingătoare” argumentare, nu le putem răspunde nimic, pentru că durerea ne străpunge prea mult inima.

Lucruri de acestea nu pot scrie decât oameni a căror lipsă de suflet românesc nu poate fi concuroasă decât de agramatismul lor. De aceeași calitate e și ditirambul pe care un biet creeraș (iscălește cu un pseudonim la diminutiv), îl semnează în „Unirea” Nr. 38 întru preamărirea fostei stăpâni austriace care, fiindcă a fost catolică, a fost statul ideal și pe care trebuie s'o plângem că, spre nenorocirea noastră, n'a mai trăit să ne oblăduiască. Statul român, fiindcă-i ortodox, face numai rele. Austria catolică — sau mai precis „catolicismul” — n'a secularizat averile mănăstirești din Bucovina, cum le-a secularizat Statul român ortodox în principate în 1864. Ergo catolicismul e de o mie de ori superior, căci superioritatea se cunoaște prin fapte.

Noi, ce să zicem, nu regretăm Austria, chiar de-ar fi așa cum zice „creerașul” Unirii. Dar mai putem adăuga, după puțina noastră știință, că Iosif II n'a lucrat pe placul catolicismului când a format fondul din Bucovina, ci împotriva lui. Iosefinismul se știe că a fost potrivnic exclusivismului și ultramontanismului catolic.

După dorințele catolicismului a lucrat mama lui Iosif II, Maria Terezia, când a dăratat mănăstirile ortodoxe ardene (nu le-a secularizat numai bunurile!), când a adus prăpăd și sabie peste satele românești ce nu voiau să-și lase credința. După dorințele catolicismului lucrează Polonia astăzi când persecută fără milă pe ortodocși. Contemple monitorul blăjan în exemplul polonez la ce e în stare să îndemne catolicismul un stat în care el e dominant. Acolo este favorizare pentru cultul dominant, nu în România.

Dar ce ție și cu uniația aceasta: când Statul român ia mănăstirilor ortodoxe averile, îl dă ca pildă de stat dușman creștinismului și pune vina pe ortodoxie (noi pe cine să punem vina când în Franța, Spania, Mexic, Germania s'au luat măsurile cu mult mai dușmănoase Bisericii?); iar când același stat retrocedează o parte din averile luate, dezaprobă din nou fapta lui. Psihologie de mici cărcotași.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

INFORMAȚIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniți întru presbiteri următorii: diacon D. Vestemean, și clericii; Miron Victor pentru parohia Ungheni, prot. Tg.-Murăș, eparhia Cluj; Ioan Turcu pentru Mada, prot Geoagiu; Leonte Dăncescu pentru Sântămăria de peatră, prot. Hațeg; Ioan Ranca pentru Comolău, prot. Sf. Gheorghe; și Romul Ciora pentru Mărtineni, prot. Oituz. Întru diacon a fost hirotonit clericul Gheorghe Șoima, profesor de muzică la școala normală „A. Șaguna”, secția băieți din Sibiu.

Desvelirea bustului, ridicat marelui Eminescu în parcul de «Sub arini» ai Sibiului, se va face, cu toată solemnitatea, mâne, Duminecă în 2 Octomvrie 1938.

† **Dr. Avram Imbroane**, un vrednic român și luptător fără preget, a răposat în București în 23 I. c., la vârstă de 58 de ani. Ieșit din părinți țărani bănățeni, a terminat cursurile liceale în școala noastră ortodoxă din Brașov, a urmat apoi studiile juridice la universitatea din Pesta, ear cele teologice la universitatea din Cernăuți, unde obține doctoratul în sf. teologie. A slujit câțva timp ca diacon în Lugoj. În timpul marelui război, în Septemvrie 1914, a trecut granița pe la Predeal și a făcut propagandă alături de alți bănățeni și ardeleni, pentru intrarea în război a României. După retragerea dela Iași, trimis în Rusia a organizat legiunile de voluntari, cari au conlucrat cu armata română, pentru desrobirea ținuturilor subjgate. La Londra și la Paris a susținut, cu talent și tărie, cauza unirii Ardealului cu vechea țară. În România desrobită a fost ales deputat și vicepreședinte al camerei deputaților. Ca secretar general în ministerul cultelor s'a dovedit o bună putere de muncă prin luminoase îndrumări în chestiunile bisericești. Regretatul defunct a fost înmormântat, în ziua de 27 Septemvrie a. c., la Timișoara. Odihnească cu dreptii!

Parastas. Duminecă în 25 I. c. s'a pus parastas în biserica ortodoxă română din Bârgăniș, protopopiatul Agnita, pentru răposatul preot *Emilian Terchilă*. Numitul preot, decedat în 11 August a. c., a fost înmormântat în 12 I. c. de un sobor de preoți, în frunte cu protopopul tractului, Emil Păcală, deplâns de toți credincioșii din parohie și din jur. Răposatul s'a bucurat de mare trecere în parohie, fiind iubit și stimat de toți, pentru sufletul său ales și inima largă manifestată față de credincioși.

Sub titlul de „Preotul și sănătatea poporului” cetim, într'un număr recent (114) al ziarului *România*, un articol semnat de dl T. P. Păcescu și conținând observări nimerite la stările actuale de igienă și medicină la sate. Numai *preotul* — constată articolul — este în măsură a fi colaboratorul medicului în cercetarea bolnavilor dela satele noastre. „Preotul știe ce face nu știe medicul, care n'are nici timpul, nici ocazia să cunoască mai de aproape: mizeria, sărăcia, vișul, superstiția” etc. „Când un medic vine într'un sat, când o echipă sanitară pornește din casă în casă, ar fi bine să țină, în prealabil, o consfătuire cu *preotul*, să ceară preotului să explice și să descrie stările imponderabile pentru medicii și agenții sanitari, care sunt dricinile și mediul prielnic al ivirii atâtor boli și al degenerescenței fizice și morale. Preoțimea, dacă ar fi îndrumată, ar putea să studieze din vreme situația sanitară din parohii. Prin îndrumări scrise, prin conferințe și cursuri practice, organizate di Ministerul sănătății, s'ar putea îndruma preoțimea către întocmirea de monografii sanitare, fără de care ofensiva sanitară la sate nu poate avea tot succesul dorit.”

Pedeapsă meritată. Un jidov, Isac Nedler, din Baia Mare, când trecuse în ziua sfintelor Paști prin Satul nou, județul Sătmar, a fost întâmpinat de un creștin cu salutul: „Hristos a nviat!” Fiul lui Izrail, indignat, a răspuns: „Ba dracu a nviat!” Dat în judecată, păcătosul Isac s'a ales cu închisoare de treizeci de zile.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 2 Octomvrie 1938, va predica părintele protoppo *Em. Cioran*.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Octomvrie 1938 cuprinde: **Ortodoxia și sectele.** Diacon *Grigorie T. Marcu*: Ortodoxia și spiritul sectar. Teodor Bodogae: Psihologie sectară. Prof. Dr. D. Stăniloae: Ortodoxia și cultura românească. Pr. Econom. A. C. Cosma: Rătăcirile stilistă. Pr. D. D. Achimescu: Cheia luptei antisectare. Pr. Mihail Neagu: Și copiii trebuiesc botezați (predică). *Grigorie T. Marcu*: Atitudini: Regimul sectelor din România (V. Decizia ministerială din 11 Iunie 1938). Diacon *Alex. Popa*, Pr. *Ioan Chioariu*, *Ion Suciu*, *P. Brudea*, *Nichifor Todor* și *Grigorie T. Marcu*: Migrația literară: Comunism și creștinism. Cultul morților. Rostul parastaselor. *Grigorie de Nazianz* despre împăratul *Julian*. Cine este *Krishnamurti*? Critica ereziei baptiste. Anuarul XIV al Academiei teologice „Andreiane” din Sibiu. Bio-bibliografia lui *Vasile Bogrea*. Gr. T. M.: Cronică: Duhul Măreștilor. Deschiderea noului an școlar la Academia teologică „Andreiană”. Gr. T. M.: Note și informații.

Nr. 10.187/1938

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de șef de serviciu cl. III (exactor) la Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, care post este dotat de către Stat de prezent cu salariu net lunar Lei 5715, plus indemnizația de chirie legală.

Reflectanții vor înainta până la 15 Octomvrie 1938 la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu cererile concursuale însoțite de următoarele acte:

1. Act de naștere,
2. Act de cetățenie,
3. Diploma de bacalaureat,
4. Actele de absolvire a studiilor teologice,
5. Certificate de serviciu, mai ales despre cunoașterea contabilității,
6. Certificat de situația militară,
7. Cei căsătorii vor anexa extras din registrul stării civile a celor căsătorii, iar întrucât au copii se va anexa pentru fiecare copil minor extras din registrul stării civile de naștere.

Sibiu, 20 Septemvrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit *Șaguna* precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, a tragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc